

Varje föroreningsituation är unik och undersökningarna måste anpassas till det aktuella området. Provtagningsprogrammet ska ta hänsyn till områdets historia, misstänkta föroreningar, markförhållanden och markanvändningen.

Syftet med provtagningsprogrammet är att samla den kunskap som finns om området och utifrån det ta fram en strategi för hur området på bästa sätt ska undersökas. Provtagningsprogrammets omfattning varierar från fall till fall.

Att välja rätt undersökningsstrategi är avgörande för representativa och användbara resultat. Vid val av undersökningsstrategi är det viktigt att ta hänsyn till;

- Vad resultaten ska användas till
- Den misstänkta föroreningsituationen
- Markanvändning (nu och i framtiden)

Den tid som avsätts tidigt i projektet för dessa frågeställningar kommer att tjänas in senare projektet.



Funderingar kring provtagningsplanen

Provtagningsprogrammet ska innehålla en genomförandebeskrivning där provtagningsmetoder, provtagningsdjup, nivåer och analysomfattning framgår tillsammans med rutiner för kvalitetssäkring. Provtagningsprogrammet ska också innehålla en provtagningsplan/skiss som visar var provpunkterna kommer att placeras i förhållande till misstänkta punktkällor.

Provtagningsprogrammet bör innehålla

- Undersökningens syfte och avgränsning
- Misstänkt föroreningsituation
- Exponeringsvägar, skyddsobjekt samt nuvarande och framtida markanvändning
- Undersökningsstrategier
- Provtagningsmetodik och kvalitetssäkring
- Provtagningsdjup och nivåer
- Planerade fält- och laboratorieanalyser.
- Provtagningsplan/skiss

Markundersökningar kan vara anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Skicka därför provtagningsplanen till miljökontoret i god tid innan undersökningarna ska påbörjas.

Var god vänd!

Vad ska provtas?

Ofta är det bara marken och grundvattnet som behöver undersökas, men ibland behövs också provtagning av ytvatten, sediment, byggnader och porluft.

Var prov ska tas ut och vilka medium som ska provtas beror bland annat på markens och ämnenas olika egenskaper. Om marken är uppbyggd av skikt med olika jordarter och fyllning bör varje skikt provtas separat.

Undersökningsstrategier

Ofta används en kombination av olika undersökningsstrategier. Riktad provtagning används när det finns en misstänkt punktkälla annars används någon form av systematisk provtagning, till exempel i rutnät.

När det finns en känd förorening används strategier som ringar in och avgränsar föroreningen. Vid kartläggning av markytor kan området delas in i ett rutnät och ett antal prov tas ut från varje ruta och blandas till ett samlingsprov.

All markprovtagning bör kombineras med grundvattenprovtagning eftersom det ger en samlad bild av föroreningsituationen.

Provtagningsmetoder

Undersökningar genomförs ofta med borrhandsvagn eller grävmaskin och med hjälp av diverse utrustning för provtagning av mark, vatten och sediment. I provtagningsprogrammet ska det framgå vilka metoder som ska användas och hur undersökningarna kvalitetssäkras.

Miljötekniska undersökningar ska alltid utgå från de riktlinjer som har tagits fram av Naturvårdsverket och Svenska Geotekniska Föreningen.

Kom ihåg!

Väl ute i fält kan provtagningsprogrammet behöva revideras utifrån rådande förutsättningar och olika iakttagelser. Anlita därför alltid erfaren och kunnig fältpersonal, till exempel certifierade provtagare.

Kontakta miljökontoret!

Du är alltid välkommen att kontakta miljökontoret om du har frågor om markföroreningar och miljötekniska markundersökningar.

Kom ihåg att skicka historiken och provtagningsprogrammet till miljökontoret i god tid innan undersökningarna påbörjas.

Sundsvalls kommun
Miljökontoret
851 85 Sundsvall

Tfn. 060-191190
E-post: miljonamnden@sundsvall.se